

Siik... Lund.

Dat buorre baiman.

Guokte Lars Levi Læstadius sarnin,

dollujuvvum jagest 1856.

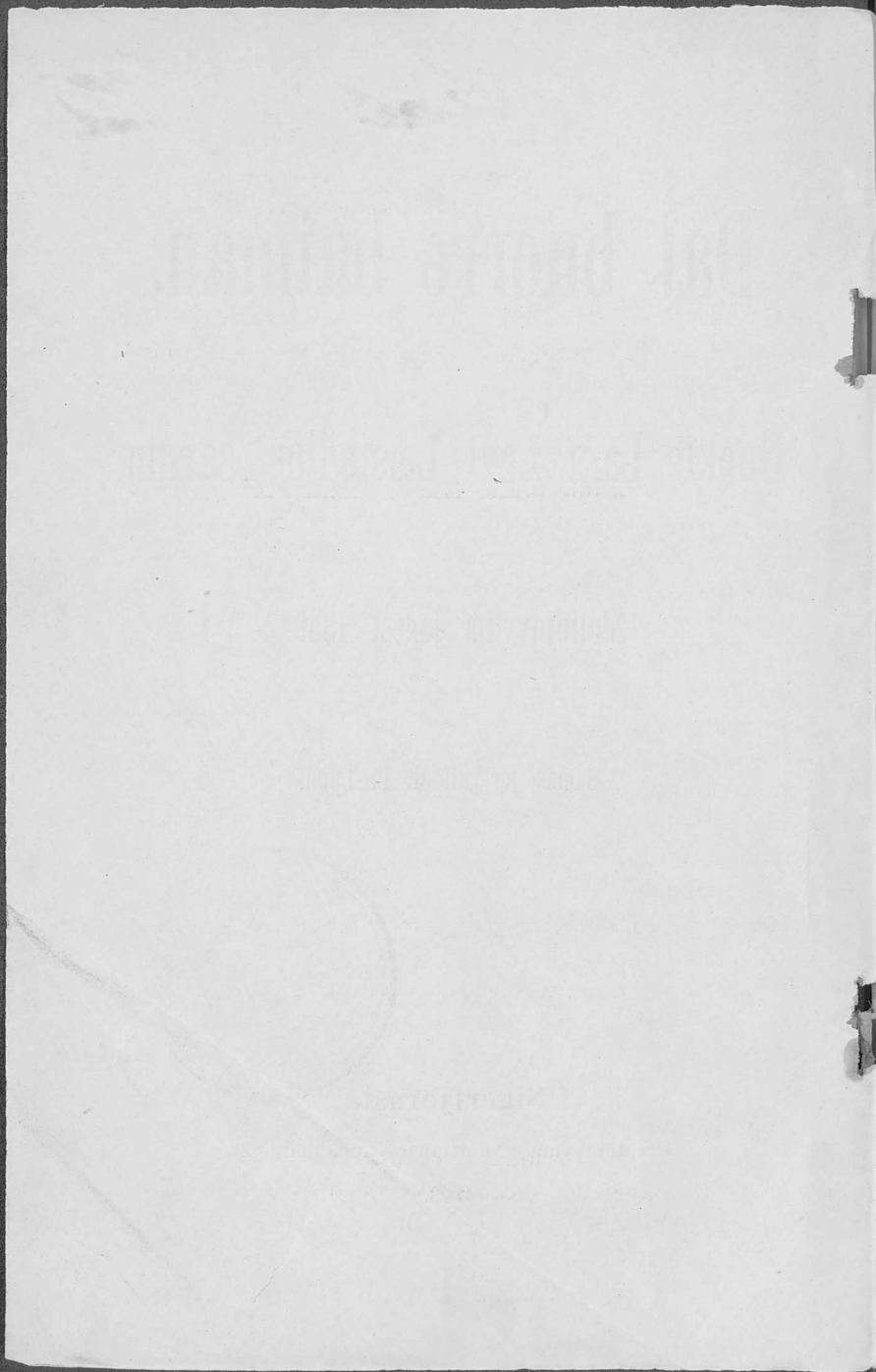
Samas jorggali G. F. Lund.

Sigerfjorast.

Prentejuvvum »Nuorttanate« doaimatusast.

1903.

Sardne goalmad trinitatus-sodnabæivvai.

Dollujuvvum dam jage 1856.

„Nuftgo baiman gæcåda su ælos dam bæive go son læ su savcaides gaskast, go dak læk biedganam, nuft aigom mon gæcadet mu savcaidam ja gagjot sin buok dain baikin, gosa si læk biedganam balvai ja sævdnjadvuoða bæive.“ Esek. 34, 12.

Hærra diediti profet Esekiel bokte su rakisvuodas olbmui manaidi muttom čiegos værddadusain, mi læ valddujuvvum baimanest ja savcain. Dat værddadus læ bajasrakadatte, damditi go dat čajeta, man stuorrat Ibmel rakista suddolaža, vaiko mi æp vela mattege arvvedet Ibmel rakisvuoda čignudaga, govddudaga ja gukkudaga. Dat lundolaš baiman rakista su savcaides dam sivast, atte son oažžo su hægas bajasdoalo sist; mutto dat stuora Israel baiman i darbaš damditi occat su lappum savcas, atte son galgga ječas diti mange slai væke oažžot. Mi læp daggar balvast ja murkost, atte mi jærgain æp matte arvvedet, manditi Ibmel darbaši olbmui occat. Mutto go Ibmel goččujuvvu aččen, de arvvedep mi dammađe, atte almalaš ačest læ ače vaibmo. I oktage ačče datuši, atte su manak galgaše gadotussi boattet. Damditi go Ibmel nuft sagga rakista su manaides, atte son i sida, atte oktage siello galgga lapput, damditi aito ouddandivvo son ječas olbmui čalni ouddi čabba værddadusai čåda, vai olbmui vaimok galgašegje likastet ja sogjelak šaddat dasa, mi buorre læ.

Go Ibmel dam lakkai værddeduvvu baimanen, de mi dammađe dam værddadusast arvvedep, atte

baïman rakista su saveaides ja occa sîn, go sî læk
 lappum; mutto savecak æi ibmerd, atte gumpe læ
 vuovdest, ja atte baïman gatte sîn gumpe oudast.
 Dam sîn jiermetesvuodasek diti biedganek savecak ja
 manne ješguttege sîn haledusaidasek mielde vuovd-
 dai, gost gumpek elostek. Damditi ferti baïman oc-
 eat sîn buok daina baïkin, gosa si læk biedganam.
 Moraskettesvuoda aigge namatuvvu eallagest „balva
 ja murko bæivven.“ Dat aigge læi dat sevdujis ja
 mierkain devdujuvvun aigge, go olmuš i diettam i
 alмест ige helvetest maidege, go buokak legje cov-
 kimvuodast ja sævdnjadasast ige læm oktage jierbma-
 læbbo go nubbe; i oktage ibmerdam goggo gæidno
 almai manna. Dalle legje olbmuk dego eægjadam
 savecak, mak æi diede gost si læk, dalle si jukke, gar-
 rodegje, dorru ja furušegje, ige oktage eælkam nub-
 bai, atte dat ællen i dokke manenge, mi gađotussi
 mannap, jos mi jorggalusa æp daga. Di muittebetet
 burist, man balvvai ja sævdnjad dat dalle læi, go
 Herra algi occat su saveaides, dalle ellujuvvui, dego
 i obba lifēige Ibmel, ja go jabmen bođi, de æi gavn-
 num galles, gudek jerre: „Maid galgam mon
 dakkat vai mon agalaš ællem aarbem?“
 Ænemus oasse sist, gudek jabme, manne covkimvuod-
 ast ja sævdnjadvuodast agalašvutti. Jos vel lifēige
 lemaš muttom harvve siello, gutte lifēi dovddam
 vuoinalaš morraša sielos diti ja maidai armo dovdda-
 muša, de son i obba diettamge, mi dat læi, ja son
 dam i muittalam oktige; dastgo buokak dam adne
 joavddelasvuottan. Daggar skoaddo læi dalle Israel
 vari alde, atte i oktage jærram vieljastes, go oini su
 agalašvutti mannamen, gosa manak don? Sigjidi ovta
 dagai, mannos son almai daihe helveti. I oktage

jærram, maggar oase su siello oažžo nubbe ællemest. Olbmuk dolle dušše gravebažaid ja ridalegje arbe alde.

Mutto moft læ dal, go Hærra læ alggam oecat su lappum savcaides, guđek legje biedganam birra buok vari ala? Dal læk manga sielo ilolaš mielain eelkkam „farvel“ mailbmaí, daina havskes doarvoin, atte si læk audogasak aigest ja agalašvuodast. Dal i mate oktage inoraškaettes siello jabmet su surotessvuodas siste; mutto buokai lutte šadda dal hætte jabmensængast, ja buokain lifēi dalle hallo audogassan šaddat; mutto æi læk buokain dalle navcak tuorvvot ja alme uvsa ala goalkkotet. Dal æi mana galles covkimvuoda siste helveti, mutto go almaken ollok dokko mannek, de læ sivvam dasa dat, atte æi læk galles, guđek dam baskes balga mielde garok vagjolet, vaiko dat læ sigjidi čajetuvvum; mutto stuoremus oasse dolvvujuvvu mailmai maesta juo vægald, go si æi nagad biettalet mailmest erit. Dam dilest boatta jabmendaid rakkankættes sieloí bagjeli, ja damditi šadda jabmen sigjidi lossaden ja vaivalažžau, go si jamededinesek dovddek, atte sist i læk orostam sagje almest æige navcak tuorvvot nuft alla jienain, atte almalaš ačče sin matta gullat. Sist æi læk dammađe famok, atte nagadet goalkkotet nuft garraset, atte almalaš ačče mataši gullat dam, ja damditi ferttijek ædnak jamededinesek eelkket: „Ibmel šat i gula mu rokkadusaid.“ Mutto almaken læ almalaš ačče su stuora armostes gullam sin rokkadusaid, guđek buok famoinæsek læk soattam sin divras oskosek siste, namalassidaid harvve sieloid, guđek dam kristalašvuoda bokte læk riehta morranam ja armo ožžom, jos si fal nagadek goccet ridalet ja soattat Bærgalaga mailme ja je-

časek oaže vuostai, vaiko vel nager dattoge boattet ædnag sieloī ala dam aigest.

Muittet di Jesusa savecak, di divrraset lonistuvum sielek, moft dat stuora Israel baiman læ occam din buok daina baiken, gosa di læidek biedganam mierka ja murko bæive, dalle go di epet oaidnam guokta alan ječaidædek ouddabællai. Muittet maggar stuora vaivin dat stuora Israel baiman læ occam din. Son læ vagjolan lossis ja vaivalaš lavkid ja šurvvom Sinai vare alde, ruksis mæra gaddest ja Jordan døno lutte, Urtagard-st ja Golgattast Buok maņemus čuorvoi son ruosa alde: Mu Ibmelam, mu Ibmelam! manne læk don guodđam mu? go son oini, man ædnag olbmuk gadotussi mannek, vaiko son læi nuft stuora givse gillam.

Čoakkaneket okti, di Jesusa labbak! čoakkaneket dam stuora baimana birra, vai son oažžo din guoddet saveagoattai.

Dak harvve sielek, gæi Jesus læ gavdnam mailme mæcest ja suddo avdđem ædnamest, čajetek sin rakisvuodasek baimani daggo bokte, atte si njollok baimna gieđaid, ja go læ sist nælgge vanhurskesvuodā maņai, de bargguk si. Min doaivvo ja min dorvo Ibmeli læ, atte dat stuora Israel baiman oapesta daid saveaides, maid son daina aigin læ mailme mæcest ja suddo avdđem ædnamest gavdnam, daidi buoremus giddidi ja ællema čacidi, gost si ožžuk časka-det sin goikosek.

Gula Israel baiman daid nælgoi ja goikkaluvvi vaiddalušjina, ja boađe farga ja væket sin, ouddal go gumpe boatta ja hagje ja gaikoda daid rašes labbaid! Ačče min j. n. v.

Evangelium Luk. 15, 1—10.

Jesus čajeta su rakisvuodas suddolažai vuostai odna bæive evangeliumest, go son gočoda ječas baimanen, gutte guodda dam ovee logad lokkai mæccai ja manna oecat dam, mi lappum læ. Damdit aiggop mi dam armo boddost darkkelet jurdašet ja guoratalat: Manlakkai dat stuora Israel baiman occa dam lappum savee ja bigja dam ołgides ala, daid, gæid songavdna ja guodda sin su savccaælos sisa. Son ocea su savcaides

- 1 **Sinai vare alde,**
- 2 **Ruksis mæra gaddest,**
- 3 **Jordan dæno lutte,**
- 4 **Urtagartes ja Golgatast.**

Vare dadde buok čagjadam ja lappum savcak vastedifci, go baiman čuorvvo! Vare si dadde gačašegje su vuostai, dallanaga go si gullek su jena

Vuostas guoratallam: **Gost galgga dat stuora Israel baiman gavdnat su lappum saveas?**

Gavdnago son soabmasa Sinai varest? Mon galle jurdašam, atte muttom savcak læk gorgnom Sinai alla vare ala, gost Moses fakti savcaid. Mutto moft besse savcak dokko? Æigo si ballam dam laga basunast ja bajančergasest, mi dobbe jabma? Moft duste savcak dokko mannat? dat læ gačaldak, masa i læk gæpas vastedet. Mi læp oaidnam, atte muttomak gorgnuk Sinai vare ala ja dobbe oceek garrasæbbo dalke. Muttomak ballek gumpin, ja damditi læk si gorgnom Sinai vare ale daina arvvalusain, atte gumpe dokko i bæsa. Mutto mon jakam, atte okta daihe nubbe stuora gumpe ævtomielain læ agjam savcaid dokko, vai son buorrebut oažžo sin bagjel bavte balddet, nuft atte savca gačča ja čæbeta doagja.

Hærra læ galle duoðai occam daid lappum savcaid Sinai vare alde; mutto dobbe i læk son gavdnam gallasa. Go Israel manak gulle Ibmela sardnomen bajanjenain Sina vare alde, boði stuora ballo sin bagjeli; mutto dat i bissom gukka muitost, si algge farga dansit gollegalbe birra. Ædnagak læk bajasboktjuvvum lagast ja dam čađa ožžom stuora balo Ibmel oudast ja læk gœččalam sin ječaidæsek buoredambargo bokte dokkalažžan saddat Ibmeli; mutto dat ješječasek buoradus i bistam gukka, vaibasvuotta boði, ja si ferttijegje hæittet dam ječasekbuoredam bargo ja algget mailmin stivrit nuftgo ouddal. Muttomak gorgnu bajas Sinai vare ala, go oamevanhurskesvuotta algi sin aledet, ja dobbe algge si kistalažaid bagjelgæččeat, oammebuorrevuotta ja oammevanhurskesvuotta bagjani oaivvai, ja go legje si nuft hirkmos allagasast Sinai vare alde, gačče si vuolas stance sisa, ja dam stanče siste fieradek si. Gi dietta, lægo oktage, gutte nagada sin dast eritgæsset. Dat stuora Israel baiman i læk nabbo dalle gavdnam manga sielo Sinai vare alde, vaiko son læge dobbe čurvvom, de æi læk mangas vastedam.

Nubbe guoratallam: **Dat stuora Israel baiman occa su lappum savcaides Ruksis mæra gaddest.** Stuora atestus læ Israel manain dobbe, danditi go vašalažak bakkijek sin ala, go si šlavavuodast erit vulggek balvvalet Israel Ibmela. Si vulggek daina jurddagin atte juksat Kanaan loppadusa ædnama, gost mielkke ja honneg govddo. Mutto bakenak alggek dalle juo sin maņest boattet. Si alggek vašotet sin, guđek aigguk ærranet mailme joavkost. Bakenak agjek olgus viesoinæsek daggarid, guđek sist erit ærranek ja vulggek balvvalet Abraham, Isak ja Jacob Ib-

mela. Ja si doarredeks Israel mänaid gidda Ruksis mäera ragjai. Dast læ Israel manain stuora atestus dai vašalažai diti. Dast šaddek si maidai gierdamætomvutti ja algge nimmoret Moses ja Ibmel vuostai. Mutto Moses bajeda su soabbes Ruksis mäera bagjel, Ruksis mäerra rappasa ja Israel manak bessek goikke gabmagigum rasta mäera. Si bessek dasto vuostas gærde maidnomlavllaga Ibmeli lavllot. Dat stuora Israel baiman gavdnai dalle daid lappum savcaides Ruksis mäera gaddest, ja dak algge bairnana maidnot sin jienainæsek.

Dat læi dat vuostas armo mærkka. Dat Ruksis mäerra märkaša Jesus vara, man bokte dak moraštægje, gatavaš ja mailnest atestuvvum sielok bestujuvvujuk Bærgalaga gæčcalusast: Mutto æska mannel algga dat vaivalaš vagjulus mæcest. Dasto šadda gierddamættomuotta ja nimmoræbme. Dastgo ožžuk si halo ruoktot jorggalet fast mailbmai. Mangas læk duššam dam mœccai. Dam gierddamættomuoda bokte masse si osko: si æi oskom, atte si besek loppadusa ædnami, mi mielkest ja honnegest govddo. Lægo dat Ibmel sivva, atte nuft ædnagak læk jabman matke ala, sist, guđek okti legje lavllom Ibmeli maidnomlavllaga vuoto oudast, ja dal læk daggaren šaddam, atte æi bæsa moraškættesvutti œige albmai; mutto muttom sajest alme ja mailme gaskast vazzek si ruoktot ouddal. Muttomin mannek si oudast guvllõi ja muttomin fast macek ruoktot mailbmai. Vuoi, vuoi dadde, maggar stuora vaivve læ mailme mæcest ællet. Mutto dat læ din ječaidædek sivva, atte lepet joavddam mailme ja alme gaski jurre nuftgo Israel manak, go si vagjolegje ruoktot ouddal mæcest.

Dam lagan læ maidai kristalaža vagjulus dam

maifme mäcest. Mutto oskot almaken, atte di bässabetet loppadusa ædnami. Jos dat boares olmuš jabma gæino alde, de galga dat ođđa olmuš joavddat, aito nuftgo Israel manai ođđa sokkagodde joavdai Kanaan loppadusa ædnami.

Goalmad guoratallam: **Dat stuora Israel baiman ceca su lappum saveas Jordan dæno lutte ja gavdna maidai dobbe muttom sieloid; dastgo Jordan dæno lutte hek Israel manak vuost ožžom vuoto bakeni bagjel, maŋel go Ibmel difti Jordan dæno orostet, nuft atte Israel manak fast besse goikke gabmagigum rasta dam. Vuoinalažat dat arvveduvvu navt, atte kristalažak ožžok stuora vuoto sin vuoinalaš vašalažai bagjel, go si nannosek oskok, atte Ibmel duodaid væketa, jos si fal sin divrras oskosek siste sottek, dassačigo si ollek jabmenia ravdnje ragjai, gost si mattek oaidnet loppadusa alme valddegodde. Dat ravdnji læ jabmen, man čađa oskolažak besek ođđa Jerusalemi, gost labba hæjak dollujuvujuk. Ja go si besek jabmen ravdnji rasta, de buok vašalaža murak (gædgesæinek) gačček ædnami. Oamevanhurskesvuotta læ bajasrakadam æppeosko goedgeseimid vaimo birra, maigum hærgalak aiggo su ladnes varjalet, amas Sion gonagas basat vaimo sisa. Mutto go Israel manak besek Jordan dæno rasta, daihe go kristalažak bessek jabmen ravdnji rasta, dalle vuolasgačček buok vašalaža gædgesæinek; dalle ožžuk si oabmenæsek valddet dam ædnama, mi milkin ja honnegin govddo.**

Njigjet roakkadet, di Israel manak, jabmenia ravdnji sisa! Dat stuora Israel baiman orostatta ravdnji, nuft atte dat i oažo golggat. Njigjet roakkadet! Jos di oskobetet, de di bæssabetet goikke gabmagigum rasta nubbe bællai jabmen ravdnji. Ja dalle loappa

dat vaivvalaš vagjölus mäce čađa, ja nubbe bælde jabmema ravduji gačček buok vašilaža gæđgesæinek, ja di oažžobetet oabmenædek valldet dam alme ja dam ædnama, mi læ digjidi loppeduvvum mailme algo rajest.

Jordan dænost læ maidai Johanes gastašam daid lappum savcaid Israel viesest, mak algge dakkat duotta jorggalusa, ja dam sæemma dædno gaddest læ son čajetam daidi gatavaš sieloidi Ibmel labba, gutte mailme suddo guodda. Ja dobbe læk muttomak morranam ja boattam Jesus lusa, muttomak læk maidai gastašuvvum Bassevuoinain ja dolain. Dat stuora Israelbaiman læ nabbo dalle gavdnam muttom lappum savcai maidai Jordan dæno lutte.

Njælljad guoratallam: **Dat stuora Israel baiman læ lappum savcai oocam Urtagardest ja Golgatast.** Mutto Urtagardest, gost son varaid læ bivastuvvam ja læmaš hirbmos soadest guvdin ja morrašest gidda jabmen ragjai, dobbe læ nager aiggom bakket daid ravkid ala, gæi hæga oudast dat stuora savcai baiman læ soattam. Dak ravkek æi læk nagedam soattat ja rokkadallat, go dat stuora savcai baiman lifei darbašam gullat muttom šuokkanasaid bagjanæme alme guvllui sin vaimoin, gæi hæga oudast son læi soattamen daina stuora guvdin. Dam varalaš rido legje dak nakkariguim soatte mattajægjek oaidnam; mutto nakkari diti æi nagadam dak ravkek goceek ja rokkadallat sin almalaš lonistegjinæsek, go son vaivaš ja dego matto čokkai varralavgost ja bivastuvai varaid su ibmelmættom manides oudast. Allet oađe Urtagardest di harve sielok, guđek lepet olgusvalljijuvvum dam varnotesvuoda mailmest gæčadam diti bæstadek gillamušaid; dastgo dat buššom

mailme i viša gæcædet su, gutte čierro varragoaikka-
 nasaid ja laktada dam garroduvvum ædnam, mutto
 dat harve sielok, guđek lek olgusvallijjuvvum mail-
 me algo rajest, berrišegje gæcæat, moft dat stuora
 ruossaguodde ja Israel buorre baiman soatta guvdin,
 go son datto lonistet sin sieloid guovde ja gumpe ba-
 nin erit. Ja dam stuora ridost ja soadest rokkadalla
 son dai vaivan manai oudast, guđek vällajek ja ođek
 suddo nakkar siste. Dobbe occa son daid lappum
 savcaid; dobbe čuorvvo son cækkemættom šuokkana-
 saiguim; dobbe oaidna son stuora vaimo morrašin,
 man ollo sielok gađotussi mannek; dobbe dovdda son
 helvet givse ja atestusa; dobbe suorggana son olbmui
 dagoi diti ja doarggesta morrašest ja arkalmastenvuo-
 dast, go su manak galggek šaddat nuft ibmelmætto-
 mak. Mutto dat i væked; son fertte dam gæra juk-
 kat, maid ačce læ sudnji mæredam. Son fertte gur-
 ret Ibmel moarre litte bodne ragjai.

Maņasaši occa son su lappum savcas Golgatha
 vare alde. Ja dobbe gavdna son buorremusad sin
 vaimoid, go si okti morranek bajas nakkarest ja ož-
 žok oaidnet dam stuora ruossaguodde ja basteles la-
 njaiguim kruvneduvvum gonagasa alas, navllijuvvum
 ruossamurri, guđđujuvvum Ibmelest ja olmuin, bi-
 rastattujuvvum varrabædnagin buok guovloin ja vi-
 mak jabmemen rievvarbiejost. Dobbe ožžok dak lap-
 pum savcak oaidnet, maid Ibmel bardne gilla sin di-
 ti. Ja jos si ibmerdifči, maid ačce vaibmo gilla sin
 diti, de si vissasi časkašegje raddesek vuostai ja šad-
 dašegje morraši. Mutto dat moraškættes sielok dam
 æi ibmerd. Dušše muttom moraštægje mattajægjek
 læk boattam fuobmat, atte sin suddoi diti, sin æppe-
 gullolašvuoda diti, sin odisvuoda diti ja sin gocemæt-

temvuoda diti læ dat hirmos atestus ja gikse boat-
tam su ala.

Loappasanek.

Dam lakai læ dat stuora Israel baiman ja min
sieloi aidadægje occam daid lappum saveaid. Son læ
vagjclam lossis ja vaivalas lavkid Sinai vare alde,
Ruksis mæra gaddest, Jordan dæno lutte, Urtagardest
ja Golgatha vare alde. Son læ occam ja čurvvom
birra buok; mutto æi læk galles vastedam.

Lappum saveak, gost lepet di? Igo læk dat
stuora Israel baiman guoddam dam ovce logad lokkai
mæccai ja mannam occat dam lappum savea? Igo
læk son bigjam dam ravke olgides ala, go sou gavnai
dam, ja guoddam dam ælo sisa? Igo læk son dov-
vom din daidi buoremus guottombaikidi ja diktam
din jukkat ællema čacceagjagin, go di lepet goikos
læmas? Mutto almaken læ dist hallo vuovddai, dat
læ mailbmai. Allet garged erit dam ucca elošest,
maid dat stuora Israel baiman læ gavdnam suddo av-
dem ædnamest, mutto dollet ječaidædek čoakkai, di
Jesusa saveak!

Di harve sielok, gudek lepet gavdnum, čoakka-
neket baimana birra. Go di lepet nælgest, de boattet
baimana lusa, go di lepet goikost, de adda son digji-
di hærvas agjagid, mast jukkabetet ja laide din Jor-
dan dæno lusa. Dobbe bassa son din, nuft atte din
ullok šaddek vielggaden dego muotta, ja biktasak
mattek daina šaddak baimani. Ja manasašši laide
son saveaides Sion varrai, gost labbak njuikkok ilost,
dego sarvvak dam ilolaš vare alde dam stuora bai-
mana sidast, gost cei læk vildaspirik mak cuovkasgai-
kodek Jesusa saveaid, dobbe oažžobetet di važžašet
daina buoremus guottombaikin agalašvuoda čabbes
gadderavdain vuoinadusast ja rafhest. Dobbe i læk
agalaš aiggai i goiko ige nælge. Amen.

Nubbe sardne dam sãmmma sœdnabœivvai.

Hærra vaidda profet Esekiel bokte 34 kapitalest, **atte su savcak læk biēđganam, nuftgo dak, gæina i baiman læk, ja si læk šaddam biebmøn buok viid-daspiridi ja čagjadam buok varidi ja alla dievaidi.** Ja Hærra guoddala maidai Israel bainuanid, go si æi vara valde savcain, cælkkededines: „Hæjo epet di læk nannim, ja buocce epet di læk dalkastam, ja dam, mi læ cuvkhjjuvvum, epet di læk čadnam, ja dam, mi læ erit agjujuvvum, epet di læk ruoktot dolvvom, ja dam, mi læ lappum, epet di læk occam, mutto garas-vuođain lepet di radđim dai bagjel, ja goavvevuodain.“ Mutto maŋašassi adda Hærra dam armolaš loppadusa: „Gœœa, mon boadãam, ja mon aigom jær-rat mu ellom maŋŋai ja gæčat dam. Nuftgo baiman gæčada su æelos dam bæive, go sœn læ su savcaides gaskast, go dak læk biēđganam, nuft aiggom mon gæčadet mu savcaidam ja gagjot sin buok dain bai-kin, gosa si læk biēđganam balvai ja sœvdnjadvuođa bæive. Es. 34, 4.

Dam aige, go læi murko ja sœvdnjad, læi mist ašše vaiddet, atte savcak legje biēđganam. Mutto mist læ maidai ašše gittet Hærra, gutte dai aigi siste læ occam su lappum savcaides, vaiko vel lækge mutto-mak daina savcain čagjadam gukkas erit, nuft guk-kas, atte si æi goassege šat gula Israel baimana čuorvvasa. Muttomak læk šaddam nuft abmasak, at-te si ballek baimanest. Si æi multe šat, gi sin læ biebmøn, dallego buolaš læi. Mutto dak čagjadam savcak læk maidai hiras; si æi duosta boattet baiman

lusa. Muttomak æi döyda baimana, damditi arvvalek si, atte baiman valdda sin gidda ja godda sin (njuovva; dastgo savcak go gukka læk vuovdest ahna baimantaga šaddek si abmasak ja hiras. Go baiman dagggar savcaid ravka, de dak čužžok gukken ja gavkkek baiman ala, dego lifēi si balost, atte baiman sin galgga duššadet. Mutto baimanest i læk dagggar luonddo, atte duššadet aiggo su savcaides; mutto su jurda læ sin čokkit ja doalvvot savcagoattai. Dak vaivan ravkek almaken ballek, atte baiman sin duššada. Gal vægja læt nuft, atte muttom savcak læk šaddam ila buoidek. Go sist aldesek læk nu buore guottomædnamak — nuftgo si ječa arvvalek — de æi jakke si, atte si darbašek baimana, gutte doalvvo sin daidi buoremus guottomædnamidi. Go si ječa gavdnek guottombaikid, de si æi occal baimana. Ja go si damditi šaddek ila buoidek, de læ baiman dam sæmma Esekiel bokte aittam, atte son aigo duššadet daid buoides savcaid.

Mutto gæk læk dal dak buoides savcak, gæi Hærra læ aittam duššadet? Son celki, atte dak buoides savcak vuolasdubmek rasseædnamid ja billistek čacceagjagid. Dak buoides savcak æi jæra, maid dak ruoidna savcak ožžok. Mutto gaicak arvvalek, atte si læk dak ruoidna savcak ja vurdek, atte baiman galgga biebmat sin. Gaicak celkket, atte savcak læk čevllai ja dorruk sin. Mutto Hærra i læk vela cælkam, atte savcak dorok gaicaid, vaiko son cælkage: „Gæča, mon aigom dubmet viercaija bokkai gaskast“. Dast gullu nabbe dalle, atte dak dorok, mutto gi læ dat, gutte vuost algga doarrot, vierca vai bokka? Mi diettep, atte bokka læ gaicabokka, gutte rampastalla guovte juolge alde, go

son čuožžela doarrot, ja dalle manna vierca maŋas-
guvllui. Mutto go bokka čuožžo guovte juolge alde,
de boatta viercca ja doarosta su raddai, ja dam doa-
rostaeme diti algga bokka radde bavčastet.

Læk galle maidai daggar čađa daervas bokkak,
gæi raddek čei goassege bavčak, dainago læk skoada-
stuvvum daina čabbis ruovdde raddeskoađđasin [gal-
bain]. Læk maidai daggar bokkak, gæk okti bavčas
radde ožžu, mutto kvaksalvarak læk buoredam daid.
Dast go dat bokkak læk valddam aldscasesek jeđditu-
sa dast, atte Hærra aiggo dubmit viercai ja bokkai
gaskast? Læ son galle aiggom dubmit viercai ja bok-
kai gaskast, go dat stuora Israel baiman aerota savcai
erit bokkain ja bigja bokkaid čuožžot su gurot bællai
ja goččo sin mannat dollajavrrai, mi læ asatuvvum
bærgalakki ja buok su engelidi. Mutto Hærra læ
maidai aiggom dubmit savcai ja savcai gaskast. Atte
saveak alggek ješ gutteg guimidaesek doarrot, dat i
læk miekkege čaba vieroid. Nuft cælkka Hærra dai-
di savcaidi, mak buoide læk: „Dađemielde go
di norddabetet buok hæjoid erttegin ja
čeamotasain ja doarrobetet daid din
čorvidædekguim, dassači go di lepet
bidgim daid ja agjam daid olggobællai“.
Damditi cælkka Hærra sigjidi damlakkai: Mon aigom
dubmit dai buoides ja dai ruoidna savcai gaskast.
Gæk læk dalle dak buoides savčak, mak nordek ja
dorruk. Dai buoides savcai dovddomærka læ dat, at-
te si vuolasdulbmek guottombaidid ja stančodet čac-
ceagjagid. Sigjidi cælkka Hærra semma Esekiel 34
kappitalest: „Lægo dat digjidi bære uccan, atte di e-
rit borrbabetet cam buoremus guottombaike, go di ve-
la vuolasduolbmabetet bacatusa din guottombaikesta-

dek din julgidædekguim? Lægo dat bære uecan, atte di jukkabetet čielgga čace, go di vela dakkabetet bacatusa moivasen din julgidædekguim? Ja mu ællo, — galggago dat borrat dam, mi læ vuolasdulbmujuvvum din julgin, ja jukkat dam, mi læ dakkujuvvum moivasen din julgin?“ Dam baikest oaidnep mi, atte Hærra vaiddala, atte dak buoides saveak vuolasdulbmek guottombaikid, ja son jærra vela: „Lægo dat digjidi bære uecan, atte di erit borrabetet dam buoremus guottombaike ja jukkabetet čielgga čace?“ Mutto go saveak šaddek buoidek, de æi šat dokke guottombaikkek; mutto si oceek alelassi juoga buoreba ja oceama vuolde vuolasdulbmek si guottombaikid.

Guđop mi dal daid buoides saveai, mak dulbmek julgidæsekguim, go si oidnek bædnagid, ja dorruk hæjoid. Hærra læ aiggom duššadet sin. Geččop mi daid, mak čagjadek ælost erit. Israel baimanest læ stuora vaivve daggariguim, guđek æi biso ælost. Ja vaiddaluvvut feitte, atte ollo læk daggarak daina aigin, guđek ælost erit čagjadek. Manditi vulggek si ælost erit? Vissa damditi go si arvvalek, atte si galggek gavdnak buoreb guottombaikid, go si læk okto. Daihe lepetgo di, čagjadam saveak, nult ruoinas ja vuoiætæmek, atte di epet nagad čuorvvot daid æra saveaid. Mon jakam, atte dak ruoina saveak barggok ja ocealek sin skipparidesek (guimidesek). Mutto dak ruoina saveak æi læk bahamusak ælo maŋŋai baccet, mutto dak ærak, guđek ječaidæsek dollek bælost bællai, namalassi dak fuolamcettomak, guđek æi mastege aver ane, dak læk værrak ælo maŋŋai baccet. Ja dat i læk æra go sin bahas luonddo mi dam dakka. Sin jiedna i gullu, vaiko man gukken si lifči erit ælost, ja dat læ imašlaš, atte galggek daggarak gavdnut,

mak ævtodatolažat baceek ælo maŋŋai, vaiko savca ke nuft rakis guimidasas, atte gaicain i læk nuft stuora rakisvuotta su guimidasast; dastgo gaicak æi kek goassege nuft ovtast go savcak. Dat ke inaslaš atte savcak, mak kek nuft rakkas guimidasasek muttomin bacek ælo maŋŋai ja dajasket dobbe sukkis vuovde siste. Mi dam æp ibmerd æra lakkai go atte dat ferite læt cæggaivuotta mi dasa ke sivvan, ja atte dak savca riebok, mak dam lakkai ælost baceek salasæn šaddek vilda spiridi. Ja go kek dal nuft ollok, guðek læk dai aigi siste cægjadam erit ælost, de berrišæimek mi rokkadallat dam stuora Israel baimana, atte son ocaši daid ravkid, jos vela lifci vejolaš, atte si gavdnujuvvušegje; dastgo manga raðo kek gavdnum vuovdest, gost gumpe ke goddam sin; mutto i læk sist gavdnujuvvum æra go nakkebittak.

Don Israel baiman, galggago du vaivve læt duššas? Stuora vaive læk don adnam daid vaivan savcai oudast, go si legje biedganam Israel vare ala balvai ja sævdnujadvuoda bæive. Mutto dal i lifci galggam læm i sævdnujad ige murkko, go jo cœovgas læ mailmai boattam. Almaken dak ravkec cægjadet. Orro oidnumen dego buok baimana vaive ke duššas. Mutto alma alle vaiba occamest ja cœorvomest daid vaivanid, nuft gukka go vel bæivaš ravddage ke bagjen. Gula Israel baiman dai morašteji ja gattavažai šuokkanasa: Aðce min j. n. v.

Evangelium Luk. 15, 1—10.

Min basse evangelium oapatusa mielde jurdašep mi Ibmel armo bokte dam ala: Gost gavdna baiman daid lappum savcaid?

Mi æp dieðe, gost son galgga gavdnat daid; dastgo dak mattek læt sukkis vuovde siste, dak mat-

tek læt muttom raigest, dak mattek læt muttom guo-
sa vuolde, dak mattek læk nuft gukken erit baima-
nest, atte baimana jiedna i obba gulluge. Gost galg-
ga son gavdnat daggarid, mak æi vasted, go baiman
čuorvvo. Mi læp æska sardnom dam birra, moft ja
man lakkai muttom savcak baccet ælost ja čagjadek
mæccai. Si æi læk nuft ruoidnas atte æi lifči naga-
dam čuovvot mielde; mutto si dollek ječai læsek bæ-
lostbællai ja alelassi gessujek vuovddai, ja dobbe rut-
tek si guobbar mañest. Jos dat lifči daggar savcak,
atte si gulašegje baiman jiena, de i lifči baimanest
nuft stuora vaive singuin — sin gattit ja čoakkis
doallat. Mutto si læk fuolamættomak ja bahak, dam-
diti baceek si ælost ja čagjadet mæccai. Gost galgga
dal baiman gavdnat daggarid, mak bahavuoda diti
baceek ælost? Dam æp dieđe mi. Mon balam, atte
muttomak juo læk jabman vuovddai, muttomak væl-
lajek juo dobbe dego rađok, ja muttomin læk dušše
nakkegappalagak baccam.

Mutto gæk læk dak ovce logad lokkai, maid
son guođđa mæccai, go son nuanna ja occa dam, mi
lappum læ? Mi gullap su ječas njalmest, atte si læk
daggarak, guđek æi darbaš jorggalusa. Ja si vela
vanhurskesenge goččujuvvujek. Lækgo si dalle duo-
đai vanhurskasak, vai lækgo dak farisealažak, guđek
ječaidæsek dolle vanhurskasen, ja guđek arvvaleggje,
atte si æi darbaš jorggalusa. Mon jakkam, atte jos
dak læk farisealažak, de i sattu. dat stuora baiman
maidege dakkat sin oudast, dastgo si bisok sin oame-
vanhurskesvuodasek siste. Sist læ oamevanhurskes-
vuotta audogasvuoda vuoddon. Si æi darbaš baima-
na, æige si su dato mielde daga, dastgo sin audogas-
vuoda ibmardus læ gallost. Sist i læk hætte bæste

manñai. Si galle birggijek čađa buok alma baimanataga. Baiman guođđa sin mailme mæccai, go son i mate biebmát ige aittardet sin. Ja maid dakkek daggarak baimanin? Jos baiman galgaši gæččagcattet sin, de sust i lifči šat dille occat daid, guđek lappum læk. Bæste ješ fertte guođdet farisealažaid aitartaga; dastgo su sardne i dugjom maidege sin lutte. Si legje nuft vanhurskasak, atte si æi darbašam jorggalusa. Mattajægjek maidai guđde dam ovce logad lokkai. Si æi favdnadet naggatallam bajemuš papaiguim, farisealažai ja čal'oappavažaiguim, datgo si dite dat i læm manenge avkken.

Gæk læk si, guđek bagjelgečček girikko ja ibmelbalvvalusa? Juogo son dak æi læk dak ovce logad lokkai vanhurskasa, guđek æi darbaš jorggalusa. Darbašekgo daggarak jorggalusa, guđek harve aige bottet girkkoi ja ibmelbalvvalussi, daggarak guđek bagjelgečček arbmogaskaomid æige mana goassege Hærra ækkedesmallasin. Damge særvvegoddest læk uccemusad ovce logad lokkai, guđek læk alggam vuovdest ællet ja bagjelgæččeat arnogaskaomid. Si galle besek girko mædda buollevinegavpašægje burai. Gæča, si læk vanhurskasak æige darbaš jorggalusa, si læk daggarak, guđek mæcest elostet. Alma vissa læk si dak ovce logad lokkai vanhurskasak, guđek æi darbaš jorggalusa. Jos baiman guođđa sin, de si æi darbaš baimana. Ige læt vissa oktage, gutte sin biđe, si æi čagjad ælost erit. Si æi vaide, atte guottombaike læ hægjo, go fal buolle vine læ. Mutto jos dak ovce logad lokkai læk duotta vanhurskasak, de fertte baiman almaken guođdet sin mæccai ja dam manest mannat, gutte lappum læ. I dat heive, atte son alelassi galga sin lutte læt, guđek aimoin læk. Son muttomin

ferte sin guoddet Ibmela holdoi; dastgo baimanest læ stuoreb oudastmorraš sin oudast, gudek lappum læk erit ælost, go dai oudast mak aimoin læk. Juo baimana luond'o læ, atte son occala dam savca, mi erit læ, ja vuolgga dam maŋŋai; mutto son i vajaldatte daidge, mak mæcest læk.

Nuft maidai nisson gutte lappa ruđa, son caketa čuovga ja occa birra buok, dassači go son gavdna dam. I son jurdaš daid ruđai ala, mak su lutte læk, mutto occa dam, mi læ lappum. Nuft guodda baiman daid ovee logad lokkai mæccai ja vuolgga occat dam, mi læ lappum. Go Jesus cælkka: „Gi olbmuid dist, gæst læk čuode savca,“ de læ vegjolaš jurdašet, atte dak læk savcak, maid son guodda, ja jos dak læk savcak, de ferttijek si læt duttavažak dasa, atte son guodda sin dam bodda, go son dam occa, mi lappum læ.

Mutto gost galgga baiman gavdnat dam lappum savca? Mi diettep, atte okta lappum savca, gutte okto læ vuovdest, læ šaddam hiras, baiman i mange lakkai matte oažžot dam gidda. Go baiman boatta ja ravkka dam, de dat i boade su lusa. Ja nubbe læ atte jos okta lappum savca gavdna gaicai vuovdest, de læ dat visses, atte dat singuin særvva ja algga sin čuovvot. Maidai læ ballamest, atte jos lappum savcca i boade farga ruoktot, go baiman dam čuorvo, de dat šadda mæce navdedi biebmom, go dat čagjadam læ erit ælost.

Vuoi dadde, don čagjadam savca, manditi ærranak don ælost erit ja okto bacak? Vuovdest læk nuft ollo vilda navdek, mak gaskek ja cuovkasgaikok du. Igo lifči buoreb duduji, jos don lifčik bissom ælost dai æra savcai særvest. Dal læk don baiman

ala bigjam nuft stuora vaive. Dal vagjola son okto vuovdest ja læ morašlaš, go son i dieđe. gost son galgga gavdnat du. Sen goargno Sinai vare ala nuftgo Moses ja čuorvvo dam čagjadam savca nama mielde. Manditi don ik vasted, go son čuorvvo? Mutto-min niegja son vuollegasvuoda vaggai ja guldala, gullogo ovtage savca jiedna dobbe. Mutto duššas oeca son dam lappum savca vuollegasvuoda lægest, go i gullo ige oidno oktage Sinai vare alde. I alma daide lappum savca læt Ruksis mæra gaddest ige Jordan dæno lutte, go dat i oidnu Kedara lavoin. Vuoi, vuoi dadde, don čagjadam savca, maggar vaive don dakkek baimani, gutte læ vagjolam manga lossis ja givsalaš lavke du diti, ja gi dietta, gost son vimak du galgga gavdnat? Du hallo læ ællet vuovdest daihe muttom bakteraige siste, nuft atte baiman du šat i gavdna. Jos don vela vastedifčik, go son du ravkka, de dalle dat lifčei vegjolaš, atte son du lusa boadači ja valdaši du gidda ja bijaši du olgides ala ja guoddaši du ælo sisa. Mutto don læk vissa juo šaddam nuft hiras, atte son du i oažo šat gidda.

Vaidetatte læ, atte manga savca dam jage læk vilda mannam ja læk šaddam salašen mæce navdedi. Dat vuoinalaš gumpe læ juo gaskam ja cuovkas gaimkom sin oamedovdo, nuft atte si vællajek dego račok duobe ja dabe, ja æige šat dovda baimana. Jos alme engelak illodek ovta suddolaža diti, gutte jorggalusa ja buoradusa dakka, de galle maidai bærgalaga engelak illodek kristalaža jorralæme diti, nuftgo si juo læk ožžom ilo mangasa diti dam doaivo siste, atte buokak galggek jorralet.

Mutto allet di fal illod ila arad, di bærgalaga engelak. I din gikse šadda ucceb daina, atte okta

duihe nubbe kristalaš erit jorrala; mutto din gikse šadda daggo bokte vela stuoreb, go di oaidnebetet ja gullabetet, moft dat stuora Israel baiman occa su savcuides. Fargabut oazoi Daved suddoides anddagassi addujuvvum go Saulus, gutte doarradalai Daveda, vaiko vel i oktage kristalaš darbašge ouddamærka valddet Daved suddost; mutto Daved gattamušast ožžuk galle buok jorralam sielok valddet ouddamærka, jos si haledek audogassan šaddat. Mi vuoitoid læ dat Daved vašalažaidi, atte si illodek Daved jorralame diti. Si dušše bađok vel æmbo ja celkkek maņašassi nuftgo Israel rika celki: „Must i læk oasse daihe vuorbe Daved viesost“. Dast oazoi bærgalak sin jakket, atte Daved rika læi okta hæjos rika. Daved bardne læi sin arvalusa mielde ila garas ja strænges. Ja vela dallego, go Daved læi vuoitam sin bagjel, guđek su doarradalle, bođi muttom Bilial olmai ja celki: „Must i læk oasse Davedest“ Ja vela jurdašek ædnagak: „Maggar kristalaš læi gal Daved, gutte furuši nubbe olbma nissonin ja difti olbma goddujuvvut; lækgo dakkarak kristalažak?“ Juo, daggarak læk si dal, æi vahašge buorebak go Daved, nabo duollarak ja suddolažak, gæiguim bæste guoimevuoda ani, lækgo daggarak kristalažak? Aito daggar lappum savcaid Israel viesost dat stuora baiman occa. Si læk dak buok fuonemusak olbmui, namalassi fuorak ja suollagak. Si læk almake bæste buoremus ustebak. Sin særvest læi Marja Magdalena, okta fuorra rieppo, gutte bođi ja algi borggat fina herra i lutte stobost. Na dasto Levi, okta kruvnuasuola, ja Piettar, okta vai vaš guollebivdde? Na, Sebedæus barneguovtos, Jakob ja Johannes, maggaraš olbma be soai læi? Si, guđek Jesusa čuvuk æi adnujuvvu manenge arvost. Ja dag-

garid valdda Jesus vuostai ja adna kristalazžan. Mutto mailme härrak, guđek lek nuft gudnalažak ja buorredabalažak, atte sist i lek mikkege, maid gadašegje, si ei liko dasa, atte Jesus vuostaivaldda suddolažaid ja borra singuin. Nuft arvvaledge farisealažak ja čal'oappavažak, ja si sitte, atte Jesus singuin galgai guoibmevuoda adnet, nabbo dalle buoreb olmuiguim, guđek ei lek nuft fuonek ja nuft bagjelgeččujuvvum. Mutto Jesus i čale maidege Herrain, dastgo si vašotek su ja erit su ožžudek. Jos son sigjidi čelkka duottavuoda, de si dam ei jakke. Si celket Jesusi: „Don lek samaritanalaš, ja dust læ bargalak.

Daggarak lek maidai dam aige farisealažak. Si vašotek ja doarradallek Jesusa mattajegjid, ja jos si lek dak ovce logad lorkai, guđek ei darbaš jorggalusa, de fertte baiman sin guodđet mačcai, ja mannat occat dam lappum saveca Israel viesost, namalassi fuoraid ja suollagid, guđek darbasek jorggalusa, jos fal dak lappum savecak gulašegje baimana jiena ja ječaidasek addašegje gavdnut. Mutto dače bahabut, ei buok lappum savecak boače baiman lusa, vaiko son vela occage sin. Muttomak ei boače ollenge dam stuora baiman lusa, muttomak gačček dego vildasavcak vuovddai ja ucca boddoša orstek gavkkat ja gulddalet ja fasten ruottastek, dego lifči vašalaš sin maņest, ja baiman sin doarreda dassači go vaibba, ja dalle ožžuk sikke dak čagjadam ja lappum savecak igjaiduvvat vuovddai, ja dobbe boatta gumppe ja spægja ja gaikoda sin. Vuoi, vuoi dadde, di likkotes savecak! Man stuora vaive di lepet dakkam Israel baimani, man ædnak lossis ja vaivalaš lavkid son dadde ke ferttim din oudast dakkat, almaken fertte

son davja morrašin ja lossis mielain ruoktot jorggalet ja vaiddet alme engelidi: „Mu savcak læk biedganam buok Israel bavgtidi ja čokkaidi; si læk čagjadam erit ælost ja læk šaddam salašen vilda spiridi.“ Vuoi dadde, vuoi dadde, di čagjadam savcak! Man stuora vaive di lepet dakkam Israel baimani, gutte din maņest čuorvvo Israel varin, Sarona vagges, Ruksis mæra gaddest ja Jordan dæno lutte; mutto lappum savcai jiedna i gullu vuovdest, ja dobbe æi oidnu luodakge, goggo si læk mannam. Alma vissa gumpe læ sin cuovkas gaikom ja duššadam. Mutto Sion vare ala læk vel muttom savcak ja Jesusa labbak čoakkanam, ja Golgatha varest, gost baiman adda su hægas savcai oudast dam stuora ridost ja soadest dam hirbmos stuora gumpe vuostai, dobbe læk si rafhest, dak harve sielok, maid son læ oastam su varaines. Dobbe ruttek Jesusa labbak dego sarvak. Ja Piettar, gæsa dat stuora Israel baiman læ cælkkam: „Biema mu labbaid,“ son vissasi læ biebnamen Jesusa labbaid, ja Johannes adda siggidi jukkat ællema čæcest, ja Maria Magdalena bočča sin, ja Paulus bæskeda sin, ja dat stuora Israel baiman bassa sin Jordan dæno lutte, nuft atte sin ullok šaddek vielggadak dego muotta, ja Jakob oaidna niegost, moft si šaddek šaddolažak. Amen!

Laponica 528,